

Didžiausios šuns vedžiojimo klaidos

Informacija paruošta gyvūnų elgsenos specialistės, kaniterapeutės **Ugnės Nedzinskaitės** iš VŠĮ „Gyvūnų gerovės iniciatyvos“, siekiant skatinti žmones saugoti savo augintinius bei rūpintis gyvūnų gerove. Nuotraukos – iš **asmeninio archyvo, Pexels**.

Gyvūnų elgsenos specialistė Ugnė Nedzinskaitė.

Lietuvoje šunų augintojų bendruomenė sparčiai auga. Vis daugiau žmonių į gatves, į parkus išeina pasivaikščioti su savo keturkoju bičiuliu. Vis dėlto tikrai ne kiekvienas šuns savininkas žino elementarias taisykles, pavyzdžiui, kaip reikėtų prasilenkti su kitu vedžiuojamu gyvūnu. Kokių taisyklių reikėtų paisyti, kad pasivaikščiojimas nesibaigtų konfliktu ar net sužalojimais, pasakoja gyvūnų elgsenos specialistė **Ugnė Nedzinskaitė**.

Jeigu šuo neatbėga šeimininko pakviestas, vedžioti be pavadėlio nevalia

Viena šurkščiausių klaidų – gatvėje, miške, parke ar bet kurioje kitoje atviroje vietoje paleisti nuo pavadžio gyvūną, kuris neatbėga pas jus iškart, vos tik jį pakviečiate. Net jei jis – draugiškiausias sutvėrimas žemėje, komandos sugrįžti nepaisantis gyvūnas gali sukelti pavojų tiek aplinkiniams, tiek ir sau pačiam.

Pavyzdžiui, susidomėjęs kitu jo akiratyje pasirodžiusiu šunimi ar katinu ir staiga patraukęs jo kryptimi, gyvūnas gali papulti po važiuojančiu automobiliu. Taip pat šuo kitą gyvūną ar jo pėdsakais gali nusekti per toli, kad surastų kelią atgal, ir taip pasiklysti“, – elementariausias nelaimės, kurios gali nutikti palaidam ir šeimininko neklausančiam šuniui, vardija U. Nedzinskaitė.

Pagal Lietuvos Respublikos įstatymus, antsnukiai privalomi tik kovinių veislių šunims.

Nors ir nerašytose, vis dėlto daugeliui savaime suprantamose etiketo taisyklėse skelbiama, jog leisti savo šuniui prieiti prie kito pavadėliu vedamo nepažįstamo šuns, negavus jo šeimininko sutikimo, – ir labai nemandagu, ir labai nesaugu.

Tačiau yra ir tokių situacijų, kuomet šuns be pavadžio vedžiojimas baigiasi žiauriais gyvūnų apsikandžiojimais ar net vieno iš jų žūtimi bei teismais.

Mitas, jog visi šunys mėgsta bendrauti tarpusavyje

Visuomenėje gajus įsitikinimas, jog šunys vieni kitų atžvilgiu yra draugiški ir noriai bendrauja tarpusavyje, tačiau tai – netiesa. „Tik labai nedidelė šunų dalis mėgsta bendrauti su visais šunimis be išimčių. Didžiuma šunų mėgsta bendrauti tik su kai kuriais šunimis, o kitų nemėgsta. O kai kurie šunys kitų šunų apskritai nemėgsta, ir tai yra normalu: juk ir žmogus nenori bendrauti su kiekvienu sutiktu prašalaičiu. Lygiai taip pat ir šunys turi savo simpatijas ir antipatijas, – pasakoja U. Nedzinskaitė. – Išties dažnai girdžiu šunų savininkų nusiskundimus, kuomet, susidūrę su svetimais palaidais

Kai kurie šunys kitų šunų apskritai nemėgsta, ir tai yra normalu: juk ir žmogus nenori bendrauti su kiekvienu sutiktu prašalaičiu.

gyvūnais, jie priversti rūpintis, kad nenukentėtų ne savas, už pavadžio laikomas, o svetimas palaidas šuo, kai tuo tarpu jo šeimininko – nė akiratyje nematyti.“

Nors dažnas besikandžiojantį šunį laiko agresyviu, vis dėlto dažniau tai yra gynyba, kuomet šuo jaučiasi nesaugus, bijo, o gindamasis, kaip ir puldamas, naudojasi tuo, ką turi – dantimis. Jei gyvūnų dydis ir jėga labai skiriasi, pavyzdžiui, be pava-

dėlio vedžiuojamas šuo sveria 3 kg, o laikomas už pavadžio – 30 kg, tokie susidūrimai gali baigtis ir mažesniojo žūtimi.

Teisybė to šuns augintojo pusėje, kurio rankoje – pavadėlis

Kad tokie liūdnos baigties incidentai vyksta, patvirtina ir gyvūnų gerovės teisėje besispecializuojančios organizacijos „Gyvūnų gerovės iniciatyvos“ vadovė **Beatričė Vaitiekūnaitė-Pliuskė**: „Pranešimai ir skundai dėl tokių įvykių, kurių metu netinkamai vedžiuojami skirtingų savininkų gyvūnais susikimba ir dėl to nukenčia, yra pakankamai dažni. Deja, dažniausiai tie atvejai yra tragiški, pasibaigę vieno iš gyvūnų žūtimi, ir būtent žuvusio šunelio savininkai mėgina ieškoti teisybės. Tokiais atvejais dažniausiai teisybė yra tas gyvūno savininkas, kuris savo augintinį vedžiojo laikydamasis

taisyklių, t. y. su pavadžiu, išlaikydama saugų atstumą. Kartais mėginama įrodyti, jog su pavadžiu vedžiamas šuo yra ne agresyvus, neva jis turėjo būti su antsnukiu. Vis dėlto pagal Lietuvos Respublikos įstatymus antsnukai privalomi tik kovinių veislių šunims. O vedžiant visus kitus šunis privalomas tik pavadėlis, kuris, esant poreikiui saugiai prasiilenkti ar kitose viešose erdvėse, pavyzdžiui, lifte ar laiptinėje, gatvėje, turi būti sutrumpintas iki 1 metro ar net mažiau. Galiausiai ne pavadėlis ir ne pats šuo, o jį vedžiantis asmuo pirmiausia yra atsakingas už savo augintinio elgesį ir aplinkinių saugumą.“

▲ Tik labai nedidelė šunų dalis mėgsta bendrauti su visais šunimis be išimčių.

Tad jeigu šuo nelinkęs atbėgti kviečiamas, geriau paleisti jį pasilakstyti tam skirtoje aptvertoje šunų aikštelėje ar kitoje saugioje teritorijoje. O vedžioti šunį reikėtų tik su pavadėliu.

Prieiti prie gyvūno negavus jo šeimininko leidimo – nemandagu ir nesaugu

Nors ir nerašytose, vis dėlto daugeliui savaime suprantamose etiketo taisyklėse skelbiama, jog leisti savo šuniui prieiti prie kito pavadėliu vedamo nepažįstamo šuns, negavus jo šeimininko sutikimo, – ir labai nemandagu, ir labai nesaugu. Ši taisyklė galioja ne tik palaidiems, bet ir su pavadėliu vedžiamiesiems šunims. T. y. du šunininkai, vedantys savo gyvūnus už pavadėlių, negali leisti fizinio jų kontakto be abipusio šeimininkų sutikimo. Beje, taisyklė neliesti šuns be šeimininko leidimo galioja ne tik kitiems gyvūnams, bet ir žmonėms.

Be jau minėtos baimės ar tiesiog nenoro bendrauti su kitais šunimis, gali būti ir kitų priežasčių, dėl kurių kontaktas tarp gyvūnų – nepageidaujamas. Pavyzdžiui, šuo gali būti senas, ligotas, jis gali būti patyręs rimtą traumą ar operaciją, todėl bet koks staigus ar neatsargus judesys jam gali sukelti skausmą. Taip pat būna, kad asmuo vedžioja ne savo šunį ar

tik neseniai iš prieglaudos pasiimtą suaugusį gyvūną ir dar nežino, kaip bus reaguojama į kitus gyvūnus. Taip pat gali būti, jog šuo yra neseniai nukentėjęs nuo kitų šunų, todėl gali sureaguoti agresyviai.

Tad artinantis prie kito vedžijamo nepažįstamo šuns, rekomenduojama užmegzti akių kontaktą su gyvūną vedančiu žmogumi. Taip pat būtina išlaikyti saugų atstumą nuo kito gyvūno ir, jei reikalinga saugiai prasiilenkti, sutrumpinti pavadį.

„Kartais šeimininkai, nenorėdami, kad prie jų augintinio artintųsi kiti šunys, ant pavadėlio užriša geltoną kaspiną. Tačiau Lietuvoje šis būdas nėra plačiai paplitęs, tad saugiausias ir patikimiausias metodas – pasiklausti ir sulaukti atsakymo“, – sako U. Nedzinskaitė.

▲▲
Galiausiai ne pavadėlis ir ne pats šuo, o jį vedžiantis asmuo pirmiausia yra atsakingas už savo augintinio elgesį ir aplinkinių saugumą.

Šunį turi vedžioti suaugęs žmogus

Dar vienas svarbus aspektas – šunį turi vedžioti suaugęs žmogus. Žinoma, skatinti vaiką rūpintis augintiniu – puikus ir teisingas sprendimas. Tačiau reikia nepamiršti, kad kartais su šunimi vaikščiojantis vaikas gali pakliūti į situacijas, kurių suvaldyti nepajėgs. Pavyzdžiui, kad ir susidūręs su agresyviai nusiteikusių palaidu šunimi. Tokios situacijos gali traumuoti ne tik šunį, bet ir vaiką, tad, saugumui užtikrinti, pasivaikščioti su vaiku ir šunimi turėtų eiti ir suaugusysis. 🐾

APIE GGI

VšĮ „Gyvūnų gerovės iniciatyvos“ (GGI) – nuo 2012 m. visuomeniniais pagrindais veikianti organizacija. Jos tikslas – spręsti gyvūnų gerovės problemas, jų priežastis bei didinti visuomenės sąmoningumą gyvūnų gerovės klausimais. Kartu su savanorių komanda GGI užsiima visuomenės švietimu, nagrinėja žiauraus elgesio ir gyvūnų nepriežiūros atvejus, juos viešina, bendradarbiauja su atsakingomis institucijomis, inicijuodama gyvūnų gerovę reglamentuojančių teisės aktų pakeitimus.

Norintys prisidėti prie GGI veiklos kviečiami susisiekti el. paštu info@ggi.lt. Taip pat galite tapti nuolatiniu rėmėju www.bit.ly/GGIContributee ir www.bit.ly/GGIPatreon platformose arba prisidėti pinigine auka portale www.bit.ly/GGIaukok, PayPal www.bit.ly/GGIPayPal arba LT777300010133231565 (Swedbank). Daugiau informacijos www.ggi.lt.